

Saksbehandlar: Thorbjørn Aarethun, Prosjektleiaren, Hordaland
Saksbehandlar: Ole Inge Gjerald, Prosjektleiaren, Sogn og Fjordane
Sak nr.: 2018/16486-1

Saksgang

	Saknr.	Møtedato
Utval		
Fellesnemnda		16.11.2018

Meld.St.6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner - høringsuttale**Prosjektleiar rår fellesnemnda til å gjere slikt vedtak:**

Fellesnemnda for samordning og førebuing av samanslåinga av fylkeskommunane Hordaland og Sogn og Fjordane meiner oppgåvemeldinga (Meld.St.6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner) er ein god start på arbeidet med å styrke fylkeskommunane si rolle som tenesteprodusent, myndigheitsorgan og samfunnsutviklar. Fylkeskommunane får med dette forslaget eit meir heilskapleg regionalt ansvar innan samferdsel, kompetanse, næringsutvikling, landbruk, forskning, kulturminner og folkehelse, og passer godt inn i den oppgåveporteføljen fylkeskommunane allereie har.

Fellesnemnda har følgjande innspel og merknader til oppgåvemeldinga:

1. Fellesnemnda vil understreke det som svært viktig at det følgjer ressursar med dei nye oppgåvene slik at ein ikkje må redusere eksisterande tenestetilbod og regionale utviklingsoppgåver, for å kunne løyse nye oppgåver. Eit døme på dette er oppgåva med dei statlege fiskerihamnene, der fylkeskommunane på ny står i fare for å overta statleg infrastruktur med betydeleg vedlikehaldsetterslep.

Gitt den positive intensjonen i oppgåvemeldinga om å styrke fylkeskommunen si rolle som samfunnsutviklar, er fellesnemnda forundra over regjeringa sitt forslag til statsbudsjett for 2019, der kutt i dei regionale utviklingsmidlane, reduksjon i tildeling til dei regionale forskingsfonda og reduksjon i midlar til breibandsutvikling vil ha motsett verknad.
2. Ei rekkje oppgåver er foreslegne vurderte eller utgreia i eigne prosessar. Fellesnemnda ser det som viktig at representantar frå fylkeskommunane vert inviterte inn i arbeidet med desse vurderingane, og at dette ikkje blir overlate til kvar enkelt sektor å styre. Det blir også svært viktig at desse utgreiingsprosessane blir prioritert og går så raskt som mogleg slik at fylkeskommunane kan ta omsyn til dette i sitt arbeid med etablering av nye fylkeskommunar frå 1.1.2020.
3. Fellesnemnda vil spesielt peike på forslaget om å styrke fylkeskommunane som *kompetansepolitisk aktør*. Det ligg ein meirverdi i å knytte kompetansepolitikken nærmare ansvaret for vidaregåande skole, fagskolar, forskning, nærings- og innovasjonspolitikken. Fellesnemnda vil i den samanheng også understreke behovet for at universiteta og høgskolane deltek i eit forpliktande samarbeid om utvikling av regional kompetansestrategi.

4. Fellesnemnda vil understreke at regionreforma må bidra til at rolle- og ansvarsfordelinga blir tydeleg og gir moglegheit for effektivitet i forvaltninga. Særleg gjeld dette mellom fylkesmannen og fylkeskommunane. Utviklingsoppgåver og rettleiingsoppgåver som i dag vert utførte av fylkesmannen må fullt ut overførast fylkeskommunane innan klima og miljø, planrettleiing av kommunane, friluftsliv og næringsutvikling. Fylkesmannen må i hovedsak ivareta kontroll- og tilsynsoppgåver innanfor desse områda.
5. Fellesnemnda viser til Stortinget sitt anmodningsvedtak 841, Innst. 385S (2016-2017) der det heiter at «Fylkeskommunen skal styrkes som næringspolitisk aktør ved at det skal flyttes oppgaver».

I oppgåvemeldinga er dette endra til «Oppdragsgiveransvaret for næringshageprogrammet, inkubatorprogrammet, mentorprogram, bedriftsnettverk, samt deler av etablerertilskuddet vil overføres fra staten til fylkeskommunene». Fellesnemnda ser det som viktig og nødvendig at fylkeskommunane får oppgåveansvaret og ressursar knytt til dette, og ikkje berre eit oppdragsgivaransvar.

SAKSFRAMSTILLING

Bakgrunn for saka

I samband med regionreforma har det vore eit sentralt tema kva ytterlegare oppgåver dei nye fylkeskommunane skal få overført. Som oppfølging av ekspertutvalet si tilråding la regjeringa fram, 19.oktober 2018, Meld.St.6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner.

Kommunal- og forvaltningskomiteen på Stortinget legg opp til høyring av oppgåvemeldinga, 20.november 2018, med førebels tidspunkt for slutthandsaming i Stortinget, 18.desember 2018. Leiar og nestleiar i fellesnemnda vil delta på komitehøyringa.

Prosjektleiar legg med dette fram ei sak med status på overføring av ytterlegare nye oppgåver til fylkeskommunane, som grunnlag for ein uttale til Stortinget si handsaming av oppgåvemeldinga.

Kort om nye oppgåver til fylkeskommunane i Meld.St.6 (2018-2019)

Prosjektleiar presenterer nedanfor kort oppgåvene på ulike områder som er tenkt overført i Meld.S.6 (2018-2019), slik det er omtalt på nettsider til kmd.dep.no:

«Næringsutvikling og næringsrettet forskning

Oppdragsgiveransvaret for næringspolitiske virkemidler som i dag forvaltes av Innovasjon Norge (deler av etablerertilskudd knyttet til gruppe 1, mentorprogram og bedriftsnettverk) og Siva (næringshageprogrammet og inkubatorprogrammet). Det skal også utredes om reiselivssatsingen som i dag forvaltes av Innovasjon Norge skal overføres til fylkeskommunene.

Den helhetlige gjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet kan bidra til at ytterligere oppgaver som kan styrke fylkeskommunens rolle som næringspolitisk aktør flyttes til fylkeskommunene. Det skal særlig ses på utflytting av oppdragsgiveransvaret for virkemidler knyttet til småbedrifter og lokale/regionale formål.

Utrede om det er behov for endringer i organisasjons- og tilknytningsformen for de nasjonale virkemiddelaktørene, herunder SIVA og Innovasjon Norge.

Det er en målsetting å styrke de regionale forskningsfondene, RFF. Størrelsen av andelen RFF skal styrkes med, avklares etter en gjennomgang av de ulike nasjonale næringsrettede virkemidlene.

Styrke fylkeskommunenes rolle i å mobilisere og kvalifisere næringslivet til å investere mer i FoU, blant annet ved å vurdere FORREGION, RFF, ordningene med Nærings-ph.d, MABIT-ordningen og mobilisering til Skattefunnordningen.

Landbruk

Forvaltning av tilskudd til utrednings- og tilretteleggingstiltak i landbruket som i dag gjøres av fylkesmannen

Forvaltning av tilskudd til kystskogbruk som i dag gjøres av Landbruksdirektoratet

Ansvar for å utarbeide regionalt næringsprogram som i dag gjøres av fylkesmannen

Samferdsel

Ansvaret for de statlige fiskerihavnene som i dag ligger hos Kystverket

Kjøp av innenlandske flyruter som i dag gjøres av Samferdselsdepartementet

Tilskudd til ikke-statlige lufthavner som i dag forvaltes av Samferdselsdepartementet

Det tas sikte på å overføre støtteordningen for bredbåndsutbygging som i dag forvaltes av Nkom. Nkoms faglige rolle knyttet til tilskuddsordningen vurderes.

Den statlige tilskuddsordningen for utvidet TT-tilbud innlemmes, ansvaret overføres etter at ordningen har blitt finansiert som en nasjonal ordning.

Tilskudd til skredsikring av fylkesveger innlemmes i 2020.

Tilskuddet til gang- og sykkelveger langs fylkeskommunalt og kommunalt vegnett innlemmes i 2020.

Tilskudd til fiskerihavneanlegg innlemmes i 2020.

Fylkesdelen av sams vegadministrasjon.

Koordinering av kollektivtrafikken mellom fylke og stat utvides for å bidra til at begge parter når målsettingene innenfor kollektivområdet. Dagens samarbeidsavtaler mellom Jernbanedirektoratet og fylkeskommunen utvides til også å omfatte ruteendringsprosesser, herunder når og hvordan prosessen skal være, fylkeskommunen tar ansvar for dialogen med kommunene, produksjon av transporttjenester, utforming av krav til hele eller deler av tilbudet, byvekstavnale, avtale for øvrige deler av fylkene, samspillet mellom buss- og togtilbud og forpliktende samarbeide om ruteinformasjon.

Kompetanse og integrering

Utvidet ansvar for regional kompetansepolitikk.

Tydeliggjøre fylkeskommunens rolle i kompetansereformen.

Tilskudd til karriereveiledning som i dag forvaltes av Kompetanse Norge.

Utrede en endring av tilskudd til studieforbund, der deler av tilskuddene kan utbetales av fylkeskommunene.

Utrede om fylkeskommunene bør få en større rolle i samordningen av kompetansepolitikken for å bidra til økt sysselsetting og lavere ledighet.

Arbeidsmarkedstiltaket bedriftsintern opplæring (BIO) som i dag forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten. Utrede om ansvaret for opplæringstiltakene som forvaltes av Arbeids- og velferdsetaten arbeidsmarkedsopplæring bør ses i sammenheng med fylkeskommunens ansvar for opplæring og grunnleggende kompetanseutvikling.

Tilskudd til etablereropplæring som i dag forvaltes av IMDi.

Tilskudd til mentor- og traineeordninger som i dag forvaltes av IMDi.

Tilskudd til jobbsjansen del B.

I arbeidet med integreringsstrategien vurderes det om ytterligere oppgaver kan overføres til fylkeskommunene.

Minoritetsrådgiverordningen vurderes overført etter at ordningen er videreutviklet og styrket

Fylkeskommunene skal utarbeide planer som også omfatter tiltak for å kvalifisere flyktninger og innvandrere til å møte regionale arbeidsmarkedsbehov

Utvidet ansvar for forsterket grunnopplæring til ungdom som mangler dette, slik at flere får reell mulighet for å gjennomføre videregående opplæring

Det skal utredes hvordan ressurser og kompetanse overføres fra staten til fylkene, slik at fylkene kan få ansvaret for bosetting internt i regionene og annen regional samordning av integreringspolitikken, innenfor rammen av nasjonal politikk. De nasjonale oppgavene som er lagt til regionskontorer skal bli værende i IMDi. IMDi beholder et nasjonalt ansvar for bosetting, sammen med ordningen med et bosettingsutvalg med representanter for kommune og stat. IMDi opprettholdes også som et nasjonalt fagorgan for integreringsområdet.

Kultur

Hagen-utvalgets forslag vurderes i den kommende kulturmeldingen. Et større fylkeskommunalt ansvar for kulturoppgaver varsles i denne meldingen.

Folkehelse

Tilskudd til friskliv, mestring og læring.

Tilskudd til tverrfaglig innsats på rusfeltet.

Midler i program for folkehelsearbeid som i dag forvaltes av Helsedirektoratet innlemmes i rammetilskuddet til fylkeskommunene etter programperioden.

Barnevern

Det utredes om en overføring av Bufetats oppgaver i barnevernet til fylkeskommunene vil gi et styrket tilbud til utsatte barn og familier. Målet er en styrking av innsatsen overfor barn som trenger disse tjenestene. Særlig skal det legges vekt på mulighetene for tidlig inngripen fra et bredt spekter av tjenester og på god tilgang i alle deler av landet til spesialiserte tilbud for dem med de mest komplekse behovene.

Klima og miljø

Alle oppgaver hos fylkesmannen som innebærer politisk skjønn innenfor artsforvaltning, utenom truede arter og verneområdeforvaltning, er overført til fylkeskommunen.

Vannressursforvaltningen overføres ikke fra fylkeskommunen til staten.

Oppgaver knyttet til statlige sikrede friluftsområde som i dag utføres av fylkesmannen, samt deler av Miljødirektoratets forvaltningsansvar for de statlig sikrede friluftsområdene.

Oppgaver knyttet til Skjærgårdstjenesten som i dag utføres av fylkesmannen.

Oppgaver på kulturminneområdet som i dag utføres av Riksantikvaren. Deler av tilskuddsordninger til formål som inngår i ev. nye bevaringsprogrammer kan overføres etter inneværende programperiode som løper til 1.1.2020.

NVE skal konsultere fylkeskommunene og vektlegge fylkeskommunal planlegging i konsesjonsbehandlingen til utbygging av vannkraft på 1-10 MW og vindkraft over 1 MW/5 turbiner.

I tillegg er Kommunal- og moderniseringsdepartementet i gang med å styrke den regionale planleggingen. Fylkeskommunene skal involveres i utarbeidelsen av samfunnsråd for KVU-arbeidet i store statlige infrastrukturprosjekter.»

For nærare informasjon og kunnskap om oppgavemeldinga viser prosjektleiaren til Meld.St.6 (2018-2019) Oppgaver til nye regioner på <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-6-20182019/id2616180/>

Prosjektlear si vurdering

Fylkeskommunen som samfunnsutviklar på kompetanseområdet

Prosjektlear meiner oppgåvemeldinga er ein god start på arbeidet med å styrke fylkeskommunen si rolle som samfunnsutviklar. Fylkeskommunane får med dette forslaget eit meir heilskapleg regionalt ansvar innan samferdsel, kompetanse, næringsutvikling, landbruk, forskning, kulturminner og folkehelse, og passer godt inn i den oppgaveportefølja fylkeskommunane allereie har.

Prosjektlear er spesielt positiv til forslaga som ligg inne for å styrke fylkeskommunane som *kompetansepolitisk aktør*. Det ligg ein meirverdi i å knytte kompetansepolitikken nærmare ansvaret for vidaregåande skole, fagskolar, forskning, nærings- og innovasjonspolitikken. Fellesnemnda vil i den samanheng også understreke behovet for at universiteta og høgskulane deltek i eit forpliktande samarbeid om utvikling av regional kompetansestrategi.

Økonomiske rammer

Prosjektlear vil understreke det som svært viktig at det følgjer ressursar med dei nye oppgåvene slik at ein ikkje må redusere eksisterande tenestetilbod og regionale utviklingsoppgåver, for å kunne løyse nye oppgåver. Eit døme på dette er oppgåva med dei statlege fiskerihamnene, der fylkeskommunane på ny står i fare for å overta statleg infrastruktur med betydeleg vedlikehaldsetterslep.

Gitt den positive intensjonen i oppgåvemeldinga om å styrke fylkeskommunane si rolle som samfunnsutviklarar, er prosjektlear forundra over regjeringa sitt forslag til statsbudsjett for 2019, der kutt i dei regionale utviklingsmidlane, reduksjon i tildeling til dei regionale forskingsfonda og reduksjon i midlar til breibandsutvikling vil ha stikk motsett verknad.

Utgreiingsarbeid med tydeleg framdrift og fylkeskommunal deltaking

Ei lang rekkje oppgåver er foreslått vurdert eller utgreia i eigne prosessar. Det blir svært viktig at representantar frå fylkeskommunane vert invitert inn i arbeidet med desse vurderingane og at dette ikkje blir overlata til kvar enkelt sektor å styre. Det blir også svært viktig at desse utgreiingsprosessane blir prioritert og går så raskt som mogleg slik at fylkeskommunane kan ta omsyn til dette i sitt arbeid med å rigge sine organisasjonar for nye oppgåver frå 2020.

Tydeleg rolle- og ansvarsfordeling

Prosjektlear vil understreke at regionreforma må bidra til at rolle- og ansvarsfordelinga blir tydeleg og gir moglegheit for effektivitet i forvaltninga. Serleg gjeld dette mellom Fylkesmannen og Fylkeskommunen. Utviklingsoppgåver og veiledningsoppgåver som i dag vert utført av fylkesmannen må fullt ut overførast fylkeskommunane innan klima og miljø, planretteiing av kommunane, friluftsliv og næringsutvikling. Fylkesmannen må i hovudsak ivareta kontroll- og tilsynsoppgåver innanfor desse områda.

Næringsutvikling

Prosjektlear viser for det første her til Stortinget sitt anmodningsvedtak 841, Innst. 385S (2016-2017) som seier at «Fylkeskommunen skal styrkes som næringspolitisk aktør ved at det skal flyttes oppgaver».

I oppgåvemelding er dette endra til «Oppdragsgiveransvaret for næringshageprogrammet, inkubatorprogrammet, mentorprogram, bedriftsnettverk, samt deler av etablerertilskuddet vil overføres fra staten til fylkeskommunene». Prosjektlear ser det som både viktig og nødvendig at fylkeskommunane får oppgåveansvaret med tilhøyrande ressursar, og ikkje berre oppdragsgivaransvaret.